

Vse občine

Številka: 037-1/2022/1
Datum: 1. 4. 2022

Zadeva: Pravice oseb z začasno zaščito in prosilcev za začasno zaščito iz Ukrajine

Spoštovani

Vlada Republike Slovenije je na podlagi prvega odstavka 10. člena Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Ur.l. RS, 16/17 – UPB, v nadaljevanju ZZZRO), dne 9. marca 2022 sprejela Sklep o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Ur.l. RS, št. 32/2022). ZZZRO določa pravice proslcem za začasno zaščito in osebam z začasno zaščito. Oseba lahko poda vlogo za začasno zaščito na najbližji policijski postaji ali upravni enoti.

Prošilec za začasno zaščito se lahko nastani v nastanitvenem centru, kjer mu je zagotovljena prehrana in osnovna oskrba. Trenutno je nastanitveni center v Logatcu, na naslovu Blekova vas 60. Veliko pribežnikov iz Ukrajine si je namestitev poiskalo na zasebnih nastanitvah.

Upravna enota izda prosilcu, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev začasne zaščite odločbo oz. izkaznico, s katero so mu priznane pravice iz 23. člena ZZZRO:

— **Pravico do začasnega prebivanja v RS**

Osebe z začasno zaščito imajo pravico do začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji za čas trajanja začasne zaščite.

— **Pravico do nastanitve in prehrane**

Osebam z začasno zaščito se zagotovi nastanitev in prehrana v nastanitvenih centrih.

Osebam z začasno zaščito se v skladu z možnostmi lahko zagotovi prehrana, ki ne krši njihovega verskega prepričanja.

— **Pravico do denarne pomoči za zasebno nastanitev**

Osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenih centrih, ki se deloma ali v celoti zaprejo, ali se sicer odločijo za zasebno nastanitev, se dodeli denarna pomoč za zasebno nastanitev. Višina, doba in način izplačevanja denarne pomoči je določena v uredbi. Denarno pomoč za zasebno nastanitev izplačuje urad.

— **Pravico do zdravstvenega varstva**

Osebe z začasno zaščito imajo pravico do:

- Nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;
- Nujnega zdravljenja po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega: ohranitev življenjsko pomembnih funkcij, zaustavljanje večjih krvavitev oziroma preprečitev izkrvavitve;

preprečitev nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročilo trajne okvare posameznih organov ali življenjskih funkcij; zdravljenje šoka; storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja in smrt; zdravljenje vročinskih stanj in preprečevanje širjenja infekcije, ki bi utegnila voditi do septičnega stanja; zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev; zdravljenje zlomov kosti oziroma zvinov ter drugih poškodb, pri katerih je nujno posredovanje zdravnika; zdravila s pozitivne liste, ki so predpisana na recept za zdravljenje navedenih stanj; nujni prevozi z reševalnimi in drugimi vozili v naštetih primerih;

- Neodložljivih storitev specialistično ambulantnih in bolnišničnih dejavnosti;
- Zdravstvenega varstva žensk, ki obsega: kontracepcijska sredstva; prekinitve nosečnosti; zdravstveno oskrbo v nosečnosti in ob porodu;
- Obveznih zdravstvenih pregledov pred vključitvijo v izobraževanje in v času izobraževanja v osnovni oziroma srednji šoli, enako kot to velja za državljane Republike Slovenije. Ne glede na prejšnje navedbe lahko zdravstvena komisija, ki jo imenuje predstojnik urada, v utemeljenih primerih odobri večji obseg zdravstvenega varstva. Stroške zdravstvenih storitve krije Urad.

— **Pravica do dela**

Osebe z začasno zaščito so glede pravice do dela izenačene z begunci v skladu s predpisi, ki urejajo zaposlovanje in delo tujcev. Osebe z začasno zaščito se lahko vključujejo v programe usposabljanja oziroma opravljajo pripravništvo v skladu s predpisi. Stroške, ki nastanejo v zvezi z uveljavljanjem pravic oseb z začasno zaščito, krije vsakokratni delodajalec. Osebe z začasno zaščito lahko uveljavljajo navedene pravice le v času trajanja začasne zaščite.

— **Pravica do izobraževanja**

Osebe z začasno zaščito, ki so stare manj kot 18 let, imajo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije pravico do:

- vključitve in zaključka osnovnošolskega izobraževanja in
- vključitve in zaključka nižjega in srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega in splošnega izobraževanja za pridobitev javno veljavne izobrazbe v javnih in zasebnih šolah, ki se financirajo iz javnih sredstev, če so ob vključitvi v izobraževanje stare manj kot 18 let in izpolnjujejo vpisne pogoje.

Osebe z začasno zaščito, ki so starejše od 18 let, se lahko vključijo v izobraževanje iz prejšnjega odstavka pod enakimi pogoji, ki veljajo za udeležence izobraževanja odraslih, v izobraževanje na višjih in visokih strokovnih šolah ter na univerzitetni stopnji pa v skladu s predpisi, ki urejajo tovrstno izobraževanje.

Vključevanje oseb z začasno zaščito v izobraževanje zagotovi urad v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, in šolami.

— **Pravica do denarne pomoči**

Osebe z začasno zaščito, ki ne bivajo v nastanitvenih centrih in so brez dohodkov in drugih prejemkov ter zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, so upravičene do denarne pomoči.

Kot dohodki in drugi prejemki iz prejšnjega odstavka se štejejo tisti, ki se po predpisih s področja socialnega varstva upoštevajo pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči.

Višina denarne pomoči se osebi z začasno zaščito določi v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka po naslednjih merilih:

- za prvo odraslo osebo oziroma vlagatelja 100%
- za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 70%
- za otroka do 18. leta starosti 30%
- za mladoletno osebo brez spremstva 100%.

Mladoletnim osebam, ki so v Republiki Sloveniji s samo enim od staršev, se denarna pomoč poveča za 30% osnovnega zneska minimalnega dohodka.

— **Pravica do žepnine**

Osebam z začasno zaščito, ki so nastanjene v nastanitvenem centru in so brez dohodkov in drugih prejemkov ter zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, urad dodeli žepnino. Višina mesečne žepnine znaša 30% osnovnega zneska minimalnega dohodka in jo mesečno izplačuje urad v nastanitvenem centru.

— **Pravica do združevanja družine**

Pravico do začasne zaščite po ZZZRO imajo tudi ožji družinski člani osebe, ki je pridobila začasno zaščito. Za ožje družinske člane se po ZZZRO štejejo: zakonec oziroma oseba, ki je z osebo, ki je pridobila začasno zaščito, najmanj eno leto pred prihodom v Republiko Slovenijo živela v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo; otroci osebe, ki je pridobila začasno zaščito, dokler jih je ta dolžna preživljati; pastorki, kadar ti preživljajo očima ali mačeho, ter očim ali mačeha, kadar preživlja pastorko; vnuki in nečaki osebe, ki je pridobila začasno zaščito, če ta oseba preživlja vnuke ali nečake, ki so brez staršev; drugi bližnji sorodniki osebe, ki je pridobila začasno zaščito, če so živeli skupaj kot del družine pred prihodom v Republiko Slovenijo in jih je ta preživljala.

- **Pravica do brezplačne pravne pomoči**

Osebe z začasno zaščito imajo pravico do brezplačne pravne pomoči v skladu z zakonom, ki ureja brezplačno pravno pomoč.

- **Pravica do obveščenosti o pravicah in dolžnostih ter do pomoči pri uveljavljanju pravic iz ZZZRO.**

Osebe z začasno zaščito morajo biti seznanjene s pravicami in obveznostmi iz ZZZRO v jeziku, ki ga razumejo. Urad jim v ta namen zagotovi in posreduje ustrezne informacije, predvsem s področja nastanitve, uveljavljanja denarnih pomoči, zdravstvenega varstva, izobraževanja in zaposlovanja, v jeziku, ki ga razumejo. Urad zagotavlja pomoč pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo osebe z začasno zaščito po zakonu.

Dne 24.3.2022 je Vlada Republike Slovenije sprejela Uredbo o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito (Ur.l. RS 42/22 – v nadaljevanju uredba), ki natančneje določa način zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito in prosilcem za začasno zaščito.

V uredbi je natančneje določen tudi postopek za dodelitev denarne pomoči za zasebno namestitve. Veliko prebežnikov iz Ukrajine si je namreč namestitve poiskalo pri znancih ali sorodnikih. Osebe z začasno zaščito, ki bivajo na zasebnih naslovih, so upravičene tudi do denarnega nadomestila za stroške nastanitve, če so brez lastnih sredstev za preživljanje oziroma v Sloveniji nimajo zavezancev, ki so jih dolžni preživljati.

Zahtevek za dodelitev denarne pomoči za zasebno namestitev vložijo po pošti ali osebno na [Urad za oskrbo in integracijo migrantov](#) na [predpisanemu obrazcu](#).

Skladno z ZZZRO so osebe z začasno zaščito upravičene tudi do denarne pomoči.

Denarno pomoč lahko prejmejo osebe, ki niso nastanjene v nastanitvenem centru in niso zaprosile za mednarodno zaščito ter so brez lastnih sredstev za preživljanje oziroma v Republiko Slovenijo nimajo zavezancev, ki so jih dolžni preživljati. [Zahtevek za dodelitev denarne pomoči](#), oddajo na [Uradu za oskrbo in integracijo migrantov](#), ali pa po pošti.

Verjetno so se tudi v vašo občino nastanile osebe iz Ukrajine. V kolikor nimajo lastnih dohodkov lahko zaprosijo za denarno pomoč in denarno pomoč za zasebno namestitev.

Dodatne informacije za pridobitev pravic in vloge so na voljo na spletni strani [Pomoč Slovenije državljanom Ukrajine | GOV.SI](#).

Po informacija, ki jih imamo se v občinah pojavlja potreba po dodatnem informiranju tako oseb iz Ukrajine, ki se nahajajo v vaši občini kot oseb, ki jim nudijo pomoč. Informiranje bi z veseljem izvedli, prosili pa bi vas, za zagotovitev prostora za izvedbo le-tega (prostor za nekaj ur, skladno

s potrebami občine). V kolikor delite enako mnenje z nami, nam to sporočite do torika 5.4. 2022, na naslov gp.uoim@gov.si s pripisom »Obvestilo občinam št. 037-1/2022«.

Zahvaljujemo se vam za vaše sodelovanje in vas lepo pozdravljamo.

Za pomoč se vam že vnaprej zahvaljujemo.

S spoštovanjem!

mag. Katarina Štrukelj
direktorica

- Poslati: naslovníkom po e-pošti